

Brusel 15. dubna 2019
(OR. en, de)

Interinstitucionální spis:
2016/0280(COD)

7986/19
ADD 1 REV 2

CODEC 814
PI 61
RECH 196
EDUC 183
COMPET 290
AUDIO 54
CULT 59
DIGIT 66
TELECOM 152

POZNÁMKA K BODU „I/A“

Odesílatel:	Generální sekretariát Rady
Příjemce:	Výbor stálých zástupců / Rada
Předmět:	Návrh SMĚRNICE EVROPSKÉHO PARLAMENTU A RADY o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu a o změně směrnic 96/9/ES a 2001/29/ES (první čtení) – přijetí legislativního aktu – prohlášení

Společné prohlášení Nizozemska, Lucemburska, Polska, Itálie a Finska

Cíli této směrnice bylo zlepšit dobré fungování vnitřního trhu a stimulovat inovace, tvořivost, investice a produkci nového obsahu, a to i v digitálním prostředí. Signatáři tyto cíle podporují. Digitální technologie zásadním způsobem změnily způsob, jakým se obsah produkuje, distribuuje a zpřístupňuje. V legislativním rámci musí být tyto změny zohledněny a tyto změny se jím musí řídit.

Podle našeho názoru však konečné znění této směrnice nesplňuje odpovídajícím způsobem výše uvedené cíle. Domníváme se, že směrnice ve své stávající podobě představuje pro jednotný digitální trh spíše krok zpět nežli krok vpřed.

Za nejvíce politováníhodné považujeme skutečnost, že směrnice nepředstavuje správnou rovnováhu mezi ochranou nositelů práv a zájmy občanů a společností v EU. Hrozí proto, že inovacím bude spíše bráněno, než aby byly podporovány, a že bude negativně ovlivněna konkurenceschopnost na evropském jednotném digitálním trhu.

Dále se domníváme, že nedostatečná právní srozumitelnost směrnice povede pro mnoho dotčených zúčastněných stran k právní nejistotě a může zasáhnout do práv občanů EU.

Proto nemůžeme vyjádřit souhlas s navrhovaným zněním této směrnice.

Prohlášení Estonska

Estonsko vždy podporovalo cíl této směrnice, konkrétně lepší přístup k online obsahu, fungování klíčových výjimek v digitálním a přeshraničním prostředí a lepší a vyvážené fungování trhu s autorskými právy.

Estonsko se však domnívá, že v konečném znění směrnice nebylo dosaženo dostatečné rovnováhy mezi různými zájmy ve všech aspektech.

Kromě toho se v Estonsku v nedávné době konaly parlamentní volby a naše nová vláda a parlament neměly možnost zaujmout ke konečnému kompromisnímu znění svůj postoj.

Prohlášení Německa

1. Německá spolková vláda s návrhem směrnice o autorském právu a právech s ním souvisejících na jednotném digitálním trhu (dále jen „směrnice“) ve znění kompromisu vzešlého z dialogu dne 13. února 2019 souhlasí, neboť předmětná reforma obecně přináší naléhavě nutné úpravy již zastaralého evropského právního rámce, například pokud jde o ustanovení týkající se vytěžování textů a dat, vyprodaných děl nebo smluvního práva pro umělkyně a umělce.

2. Současně spolková vláda vyjadřuje politování nad tím, že se nepodařilo dosáhnout dohody o konceptu autorskoprávní odpovědnosti platforem pro nahrávání, který by byl přesvědčivý pro všechny strany. Ačkoliv panuje široká shoda na tom, že by se kreativní tvůrci měli podílet na zhodnocování svého obsahu platformami pro nahrávání, zejména povinnost zaručit trvalé odstranění chráněného obsahu (tzv. „stay down“), stanovená v článku 17 směrnice, však vzhledem k řešením založeným na algoritmech („upload filter“), která by se při tom pravděpodobně uplatňovala, naráží na závažné obavy a vyvolává rozsáhlou kritiku u německé veřejnosti. Na hluboké rozdíly mezi zastánci a kritiky tohoto aspektu poukázalo i hlasování v Evropském parlamentu dne 26. března 2019.
3. Ústředním bodem našeho úsilí jsou umělkyně a umělci, autorky a autoři a vposledku všichni kreativní tvůrci, kteří naprosto samozřejmě využívají nové nástroje, jež digitalizace a propojení pro účely kreativní tvorby nabízejí. Tím samozřejmě není z pohledu spolkové vlády dotčena ochrana kreativních výkonů on-line a s tím i související přiměřená odměna kreativních tvůrců.
4. Podle čl. 17 odst. 10 má Evropská komise povinnost vést se všemi zainteresovanými stranami dialog s cílem vypracovat pokyny pro uplatňování článku 17. Předpis výslovně stanoví, že musí být zajištěna rovnováha mezi základními právy a možnost využívat chráněný obsah na platformách pro nahrávání v rámci zákonných povolení. Spolková vláda proto vychází z předpokladu, že se tento dialog ponese v takovém duchu, aby byla zaručena přiměřená odměna kreativních tvůrců, aby se podle možnosti zamezilo filtrům pro nahrávání a aby byla zabezpečena svoboda slova a ochrana práv uživatelů. Vychází z toho, že v rámci tohoto dialogu bude dohodnuto jednotné provádění v celé Unii, neboť roztříštěné provádění v 27 vnitrostátních variantách by bylo neslučitelné se zásadami jednotného evropského digitálního trhu. Spolková vláda se do tohoto dialogu zapojí v souladu s tímto prohlášením.

5. Pokud se přitom vůbec použijí technická řešení, musejí být dodrženy požadavky týkající se ochrany údajů podle obecného nařízení o ochraně osobních údajů a Evropská unie by měla podporovat vývoj technologií otevřených zdrojů s otevřenými rozhraními (API). Otevřený software zaručuje transparentnost a otevřená rozhraní interoperabilitu a standardizaci. Tak lze zabránit tomu, aby si platformy se silným tržním postavením prostřednictvím svých zavedených technologií filtrování dále upevňovaly svoji moc na trhu. Zároveň musí Evropská unie vyvinout koncepce, které budou prostřednictvím veřejných a transparentních oznamovacích postupů působit proti faktickému rejstříku autorských práv v rukou platform se silným postavením na trhu.
6. Nejprve bude třeba zabývat se ustanoveními čl. 2 bodu 6 směrnice a vyjasnit je: ta se totiž zaměřují pouze na platformy se silným tržním postavením, které zpřístupňují velké množství nahraného obsahu chráněného autorským právem a z toho vychází jejich obchodní model, tedy služby, jako jsou například YouTube nebo Facebook. Zároveň vyjasníme, že služby jako Wikipedia, repozitáře vysokých škol, blogy a fóra, softwarové platformy jako Github, zvláštní nabídky podle individuálních zájmů bez vztahu ke kreativnímu odvětví, služby pro posílání zpráv, jako například WhatsApp, prodejní portály nebo cloudové služby mezi platformy ve smyslu článku 17 nepatří. Doplnkem k výše uvedenému uplatníme výjimku pro začínající podniky.
7. Mimoto je nabíledni: Platformy pro nahrávání mají být i v budoucnu k dispozici občanské společnosti coby svobodné, necenzurované komunikační kanály. V čl. 17 odst. 7 a 8 se v této souvislosti stanoví, že ochranná opatření platform pro nahrávání nesmějí bránit povolenému použití chráněného obsahu. O to se zasazujeme zejména i proto, že platformy pro nahrávání mají být zároveň odrazovým můstkem pro kreativní tvůrce, kteří se tak při oslovování celosvětového publika mohou obejít bez nakladatelství či značky.

8. Cílem musí být, aby nástroj filtr nahrávání („upload filter“) byl převážně nepotřebný. Jakýkoli mechanismus dlouhodobého odstranění obsahu („stay down“) musí splňovat zásadu proporcionality. Myslitelné jsou zejména procesněprávní záruky, například sdělí-li uživatelé při nahrávání, že nahrávání obsahu třetích stran mají dovolené. Výmaz by v těchto případech tedy nebyl povolen automaticky, nýbrž teprve po přezkumu provedeném člověkem. Současně by vlastnické právo na obsah, který má být odstraněn, mělo být řádně prokázáno, ledaže by informace pocházela od důvěryhodného oznamovatele („trusted flagger“). V každém případě musejí platformy zajistit nízkoprahový přístup k mechanismu pro stížnosti, který umožní účinné vyjasnění sporných případů, pokud možno obratem.
9. Povoluje se i použití chráněného obsahu na platformách pro nahrávání kupříkladu za účelem kritiky a recenzí nebo karikatur, parodií, pastišů nebo v souladu s ustanoveními pro citace, aniž by byla splatná odměna: zde držiteli práv beztak nevzniká žádná relevantní ekonomická škoda. Pro použití přesahující uvedené případy by platformy měly získat licence, jsou-li dostupné za spravedlivé tarify a při vynaložení úměrného úsilí. Přezkoumáme, jak lze zajistit spravedlivý podíl kreativních tvůrců na příjmech z těchto licenčních poplatků prostřednictvím přímých nároků na odměnu, a to i v případě, že on-line práva přísluší výhradně značce, nakladatelství nebo producentům. Mimoto je třeba zaručit, že i za nově vytvářený kreativní obsah na platformách uživatelky a uživatelé přiměřeným způsobem obdrží odměnu, bude-li obsah komerčně využit. Politicky žádoucí výnosy z používání platform pro nahrávání musí totiž pocítit i kreativní tvůrci, a ti především.

10. Cílem článku 17 je zpoplatnění použití chráněného obsahu na platformách pro nahrávání a zajištění přiměřené a spravedlivé odměny umělkyň a umělců, autorek a autorů. Tento cíl spolková vláda sdílí. Evropský kompromis se přitom opírá o udělení licencí coby prostředek volby. Aby platformy pro nahrávání dostály své odpovědnosti, stanoví čl. 17 odst. 4, že tyto platformy vynaloží „veškeré úsilí“ k získání licencí. To bude při provádění tohoto předpisu rozhodujícím argumentem. Pro získávání licencí je nutné nalézt proveditelná řešení. Od platforem na jedné straně nelze prakticky požadovat nic neúnosného, na druhé straně je třeba zajistit, aby úsilí k získání licencí bylo navázáno na spravedlivé nabídky odměn.
11. Autorské právo má k řešení této otázky – jak lze uzavřít licence pokud možno pro veškerý obsah na platformách pro nahrávání – kromě „klasických“ jednotlivých licencí k dispozici mnoho jiných mechanismů (např. tzv. omezující ustanovení autorského zákona, případně související s nároky na odměnu, možnost změny výlučných práv na nároky na odměnu, kontraktní povinnost za přiměřených podmínek; zapojení sdružení kreativních tvůrců, jako jsou např. kolektivní správci práv duševního vlastnictví).
12. Spolková vláda všechny tyto modely prověří. Ukáže-li se, že provedení vede k omezení svobody slova nebo výše nastíněné zásady narážejí na překážky v unijním právu, zasadí se spolková vláda o to, aby byly zjištěné nedostatky autorského práva EU odstraněny.